



Virtualna terenska nastava

Tatjana Bednjanec, prof.

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna
Zagreb

Manuela Kujundžić, prof.

Osnovna škola Popovača

U uvjetima pandemije, kad se cjelokupno funkcioniranje škole i nastavnoga procesa trebalo brzo prilagoditi *novome normalnome*, terenska nastava postala je potpuno neizvediva. Zbog preporuka MZO-a u nastavnoj godini 2020./2021., u cilju sprečavanja širenja bolesti COVID-19, uobičajena putovanja kojima je svrha posjet muzejima i galerijama više nisu bila moguća, jednako kao ni odlasci u kino ili kazalište. Kod mnogih učenika je ovaj aspekt pandemije izazvao najburnije reakcije, pogotovo kad su otkazane višednevne ekskurzije i maturalna putovanja. Treba uzeti u obzir da je za mnoge učenike jedina prilika da odu u muzej, galeriju ili kazalište bila upravo terenska nastava pa u tome smislu nemogućnost njezina održavanja ima još ozbiljnije posljedice.

Ali je li to baš tako ili su nas nove prilike samo natjerale da se snađemo pa ipak otputujemo, barem virtualno? Radeći u uvjetima nastave na daljinu različite kompetencije

učitelja i nastavnika morale su se po kratkome postupku unapređivati gotovo na dnevnoj bazi. Međutim, isto vrijedi i za naše učenike pa je postalo moguće iskoristiti znanje i vještine učenika osmoga razreda za organiziranje virtualne terenske nastave. U ovaj projekt upustile su se OŠ Popovača iz Popovače i OŠ Grabrik iz Karlovca, a realizacija je predviđena i zamišljena u sklopu obilježavanja Dana škole OŠ Grabrik. Aktivnosti su opisane u školskim kurikulumima OŠ Grabrik i OŠ Popovača, a predmetni kurikulum prilagođen je tako što je svakome polugodištu predviđen jedan nastavni sat za rad na projektu. U prvome polugodištu podijeljeni su poslovi i ustanovljen način rada (podjela učenika u grupe, definiranje sadržaja kojim će se baviti). U drugome polugodištu predviđen je sat prezentacije učeničkih radova (*online* susret s partnerskom OŠ Popovača).

Zadatak za osmaše bio je izraditi kratke videoisječke na različitim lokacijama u svome zavičaju te tako omogućiti kolegama iz susjedne županije da barem virtualno





otputuju. Podijeljeni u manje grupe učenici 8. a OŠ Popovača i učenici 8. c OŠ Grabrik snimali su videomaterijale u kojima su prikazali Popovaču i Karlovac. Učenici su sami odabrali teme koje su proučavali u sklopu projekta. Dio se učenika bavio osnutkom i prošlošću gradova, dio je učenika pokazao gradske znamenitosti i zaslužne pojedince, dok se dio učenika koncentrirao na gospodarski život gradova i izgled daljnjega razvoja. Učenici su videomaterijalima dali svoj osobni pečat preuzevši različite uloge: voditelja, snimatelja, urednika, scenarista. Za snimanje su se koristili školskom kamerom ili uglavnom svojim pametnim telefonima i kućnim računalima što se pokazalo posve dovoljnim za realizaciju kratkih videouradaka koji su

povezani u smislenu cjelinu. Neki od učenika pokazali su zavidno poznavanje procesa snimanja i montaže materijala što je olakšalo rad cijeloga razrednog odjela.

Radeći nešto izvan okvira uobičajenoga rada u školi, priliku da se pokažu dobili su učenici koji se ne ističu najboljim uspjehom u ostvarenju obrazovnih ishoda. Mnogi su pokazali spontanost pred kamerom i sposobnost da artikulirano izgovore rečenice koje čine dio priče o rodnome gradu. Oni kojima je spontanost pred kamerom bilo teško postići zbog treme, pomaknuli su granice onoga što su vjerovali da mogu uz podršku i pomoć svojih kolega. U godini kad su razmišljali o srednjoj školi i odabiru zanimanja kojim se žele baviti u budućnosti, nekima je rad na videomaterijalima i vrijeme pred kamerom pomoglo da upoznaju sebe i vlastite afinitete te tako lakše donesu važne odluke o nastavku školovanja.

Prijedlog za citiranje (APA stil):

Bednjanec, T., Kujundžić, M. (2022). Virtualna terenska nastava. *Poučavanje povijesti*, I(1), 69–70.

Učenici su se virtualno upoznali preko Google meeta, a susret je započeo prigodnim pozdravima dvoje ravnatelja. Nakon prikazivanja videouradaka o Popovači i Karlovcu, učenici su se povezali na društvenim mrežama, osobito na Instagramu (koji je većini dostupan jer su osmaši uglavnom navršili 13 godina). Povezivanje na društvenim mrežama uslijedilo je nakon Google meeta, znači neformalno na obostranu inicijativu. Osim upoznavanja grada, dobili su i iskoristili priliku upoznati i vršnjake iz drugoga dijela Hrvatske. Taj je aspekt ovoga miniprojekta njegov najvredniji dio.

Video OŠ Popovača dostupan je na [stranici škole](#) i na [YouTubeu](#).

